

B2 98 482 Aik. II

Kielikeskus uutisia

LANGUAGE CENTRE NEWS N:o 8 / MARRASKUU - NOVEMBER 1980

SISÄLTÖ - CONTENTS

RAPORTTEJA - REPORTS

- Liisa Kurki-Suonio: Tampereen yliopiston kielikeskus 4
- Leena Kuure - David Marsh: On the increased manipulation of diagrammatically informational material in the teaching of a language for specific purposes 9
- Matti Leiwo: AFinLAN 10-vuotisjuhlasymposium "Mitä odotan kielentutkimukselta ja/tai -opetukselta" 16

KATSAUKSIA - REVIEWS

- Michael Pickering: Anna-Liisa Leino: Kielididaktiikka 20

TIEDOTUKSIA - INFORMATION

- AFinLAN tiedotuksia 23

- ENGLISH SUMMARY 24

VIRKALÄHETYS JYVÄSKYLÄN YLIOPISTOSTA

Osoite / Address:

Korkeakoulujen kielikeskus /

Language Centre for Finnish Universities

Jyväskylän yliopisto / University of Jyväskylä

SF-40100 JYVÄSKYLÄ 10

FINLAND

ISSN 0358-2027

JYVÄSKYLÄN
YLIOPISTO
10. 12. 1980
KIRJASTO

KORKEAKOULUJEN KIELIKESKUS

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Vastaava toimittaja / Managing Editor: Liisa Korpimies
Toimituskunta / Editorial Staff: Maarit Hakkarainen
Eva May
Liisa Ruuska
Timo Sikanen
Helena Valtanen
Sinikka Lampinen

Puh. / Tel. 941-292880 Korpimies
292881 Lampinen, Korpela
292882 Hakkarainen
292883 Nikko, Ylönen
292884 May, Valtanen
292885 Ruuska, Sikanen
292886 Koponen

EDITORIAL

Erityisalojen kielenopetus - haaste kielentutkijoille ja -opettajille

Erityisalojen kielenopetus ja erityiskielet (language for special/ specific purposes) ovat kaksi nimikettä, jotka ovat tulleet viime aikoina varsin ajankohtaisiksi. Kumpikin tarkoittaa ammatin harjoittamisessa tarvittavaa kielitaitoa. Marraskuussa pidettiin kaksi seminaaria, joissa tarkasteltiin erityisalojen kielenopetukseen liittyviä kysymyksiä: AFInLa:n 10-vuotissympodium Jyväskylässä, jossa sivuttiin myös erityisalojen kielenopetukseen liittyviä kysymyksiä, sekä ASCLa:n erityiskielen ongelmia pohtiva seminaari Bergenissä.

Kummassakin seminaarissa kävi selvästi ilmi, että yhä enenevä kansojen kanssakäyminen vaatii tarkoituksenmukaista kielitaitoa, ja että ammatin hankkiminen ja siinä menestyminen on yhä enemmän kielitaidosta riippuvainen. Tämä tulee erittäin konkreettisesti esille maissa, joissa siirtolaisuus on kasvanut viime vuosina huomattavasti, esimerkiksi Norjassa laaditaan suomenkielisiä oppikirjoja peruskouluun ja norjalais-vietnamilaisia sanakirjoja ja oppimateriaaleja.

Erityiskielen opetuksen tarve on ajankohtainen myös korkeampaa koulutusta vaativilla aloilla: kauppa ja teollisuus, kääntäminen, julkinen hallinto jne. asettavat omat erityistoivomuksensa kielenopettamiselle. Työelämän asettamia kielitaitovaatimuksia ei ilmeisesti ole otettu kielenopetuksessa tarpeeksi huomioon. Niinpä Ruotsissa suunnitellaan esim. liikeyritysten käyttöön tarkoitettuja kielipalveluja.

Selvästi ammattisuuntautunutta kielenopetusta kuitenkin annetaan Suomessa kielikeskuksissa (joita ei muissa Skandinavian maissa ole). Kielikeskukset käyttävät eri alojen edustajia asiantuntijoina sekä kurssin suunnittelussa että oppimateriaalin tarkastamisessa, esimerkiksi oikeustieteilijöille tarkoitetun kurssin suunnittelussa on mukana lakimies, lääketieteilijöiden kurssin suunnittelussa lääkäri. Tutkintoasetusten määrittämällä opinto- ja ammattitavoitteinen kielenopetus on kuitenkin niin uusi asia, että tutkimusta sopivista oppimateriaaleista ja opetusmetodeista ei ole vielä paljoakaan ehditty tehdä. Toivottavaa on, että kun kielikeskusten toimintaedellytykset vakiintuvat, saadaa myös lisää erityisalojen kielenopetukselle tärkeätä tutkimusta.

RAPORTEJA - REPORTS

Liisa Kurki-Suonio

TAMPEREEN YLIOPISTON KIELIKESKUS

Tampereen yliopiston kielikeskus on maan vanhin ns. paikallinen kielikeskus. Se aloitti toimintansa erillislaitoksena 1.1.1976. Laitos muodostettiin siirtämällä eri yksiköissä olevia varsinaisiin filologian laitoksiin kuulumattomia kielten opetusvirkoja, lehtoraatteja ja tuntiopetusta, saman katon alle kielikeskukseen. Yhteiskunnallisessa opetusjaostossa oli jo Yhteiskunnallisen korkeakoulun perintönä laaja kielten opetus, samoin taloudellis-hallinnollisessa tiedekunnassa. Siellä oli kielten laitokseksi nimetty yksikkö, joka lakkasi ja jolta saatiin perinnöksi 4 lehtoraattia ja yksi toimistohenkilö. Opetusjaosto luovutti 7 lehtoraattia ja humanistinen tiedekunta yhden. Vain viimeksimainittu oli ns. yleiseen kielenopetukseen (kirjallisen viestinnän tai harjoitusaineiden valmennusopetukseen yms) tarkoitettu virka, muiden opetus oli sidottu ekonomin tutkintoon, toimittajatutkintoon ja muiden ammattitutkintojen tai sitten ns. valmistavien aineiden (ei-ylioppilaille) kielenopetukseen. Varsinaista yleisopintoihin verrattavaa kirjallisen ja suullisen kielitaidon kehittämiseen tähtäävää opetusta antoivat tuntiopettajat. Yhtään lehtoraattia ei ole kielikeskuksen olemassaoloaikana saatu lisää, tuntiopetus on sen sijaan lisääntynyt tutkinnonuudistuksen myötä kaksinkertaiseksi.

Johtosääntönsä mukaisesti kielikeskus antaa käytännön kielen opetusta kaikille yliopiston yksiköille varsinaisen filologian laitosten opetuksen ulkopuolella. Käytännön kielitaidon opetus sisältää alkeistakin lähteviä yleiskielen ja erityisalojen kielten kursseja. Tavoitteena on antaa opiskelijalle kielitaito, jonka avulla hän pystyy lukemaan vieraskielistä kirjallisuutta, tulee toimeen jokapäiväisissä kommunikaatiotilanteissa sekä myöhemmin työtehtävissään. Tutkintosääntöjen sisältämien toivomusten "opiskelun ja ammatin tarpeisiin" ym. pohjalta kielikeskuksemme opetus on suuntautunut yhä enemmän erityisaloille, ja koska niille ei ole olemassa oppimateriaalia, on sitä ryhdytty valmistamaan laitoksellamme opetusministeriön ja Korkeakoulujen kielikeskuksen avun turvin. Valmistumassa on ruotsin kurssi lääketieteen opiskelijoille (teksti- ja nauhamateriaalia), suunnit-

teilla on kasvatustieteen ja yhteiskuntatieteiden opiskelijoiden ruotsin materiaali (yhteistyössä Korkeakoulujen kielikeskuksen ja Helsingin ja Turun yliopistojen kielikeskusten kanssa), jotka myös tulisivat yhteiseen levitykseen Korkeakoulujen kielikeskuksen kautta. Materiaaliprojektit ovat työllistäneet laitosta pari viime vuotta, mutta ovat olleet myös antoisia opetuksen kehittämisen kannalta. Opetuksen käytäntöön suuntaamisesta on osoituksena yhteistyö eri alojen edustajien kanssa (Täätiede, elinkeinoelämä jne.)

Tampereen yliopiston kielikeskuksen henkilökunta

Kielikeskuksen johtaja
Kurki-Suonio, Liisa, FK
lehtori

Kielistudioamanuenssi
Koiranen, Sirpa
FM, ekonomi, virkavapaa

Toimistosihiteeri
Mänty, Ulla-Maija
ekonomi

Tauriala, Erkki
HuK (viransijainen)

Englannin kieli

Folland, David, B.A.
ap.lehtori,

Taloudellis-hallinnollinen tdk.
- ekonomitutkinto ja hall.kand.tutk.
- suullinen opetus

Kurki-Suonio, Liisa, FK
ap.lehtori, Kielikeskuksen joht.

Yhteiskuntatieteellinen tdk.
- tekstin ymm. opetusta

Suokko, Jorma, FL
ap.lehtori

Taloudellis-hallinnollinen tdk.
- ekonomitutkinto ja hall.kand.tutk.
- kirj.opetusta

Tanskanen, Taimi, FT, dos.
ap.lehtori

Yhteiskunnallinen opetusjaosto
- ei-ylioppilaiden kielenopetus

Aalto, Nancy, B.A.
tuntiopettaja

Taloudellis-hallinnollinen tdk.
Yhteiskuntatieteellinen tdk.
Yhteiskunnallinen opetusjaosto
- eri kurssien ja tasojen suullinen opetus

Clarkson, John, B.A.
tuntipettaja

Kasvatustieteiden tdk.
Taloudellis-hallinnollinen tdk.
Yhteiskuntatieteellinen tdk.

Telford, Tony, B.A.
tuntiopettaja

Kasvatustieteiden tdk.
Taloudellis-hallinnollinen tdk.

Tanhuunpää, Pertti, FK
tuntiopettaja

Lääketieteellinen tdk.
Humanistinen tdk.
Kasvatustieteiden tdk.
Yhteiskuntatieteellinen tdk.
Yhteiskunnallinen opetusjaosto
- tekstin ymm. opetusta
- ei-ylioppilaiden opetusta

Espanjan kieli

Marquez-Carrido, Josè, opiskelija
tuntiopettaja

Taloudellis-hallinnolliseen tiedekuntaan suuntautuvaa opetusta.
Kaikille yliopiston opiskelijoille avointa suullista opetusta.

Tauriala, Erkki, HuK
vs. kielistudioamanuenssi
tuntiopettaja

Taloudellis-hallinnolliseen tiedekuntaan suuntautuvaa opetusta.
Kaikille yliopiston opiskelijoille avointa kirjallista opetusta.

Italian kieli

Casarubea-Panzica la Manna,
Guiseppe
vierailleva lehtori

Kaikille yliopiston opiskelijoille avointa suullista ja kirjallista opetusta

Fornaciari, Aimone
tuntiopettaja

Kaikille yliopiston opiskelijoille avointa suullista ja kirjallista opetusta

Ranskan kieli

Vecker, Jacques
vierailleva ranskan lehtori

Taloudellis-hallinnolliseen tiedekuntaan suuntautuvaa opetusta.
Kaikille yliopiston opiskelijoille avointa korkeamman tason opetusta.
Yliopiston ulkopuolisille henkilöille avointa korkeamman tason opetusta.

Rousseau, Jean-Pierre, HuK
vast.tuntiopettaja

Taloudellis-hallinnolliseen tiedekuntaan suuntautuvaa opetusta.
Kaikille yliopiston opiskelijoille avointa suullista opetusta.

Tunkkari, Tarja, HuK
tuntiopettaja

Taloudellis-hallinnolliseen tiedekuntaan suuntautuvaa opetusta.
Kaikille yliopiston opiskelijoille avointa kirjallista opetusta.

Ruotsin kieli

Riipola, Maija-Liisa, FM
ap.lehtori

Yhteiskuntatieteellinen tdk.
Yhteiskunnallinen opetusjaosto
- tekstin ymm. opetusta
- ei-ylioppilaiden opetusta (kirj., suull.)

Rytövuori, Irene, FK, ekon.
ap.lehtori

Taloudellis-hallinnollinen tdk.
- ekonomitutkinto ja hall.kand.tutk.
- kirjallista ja kielistudio-opetusta

Sopenlehto, Leena, FM
ap.lehtori

Yhteiskuntatieteellinen tdk.
Yhteiskunnallinen opetusjaosto
- tekstin ymm. opetusta
- ei-ylioppilaiden opetusta (kirj., suull.)
- kielistudio-opetusta

Lindblom, Birgit, DE
tuntiopettaja

Taloudellis-hallinnollinen tdk.
- eri kurssien ja tasojen suullista opetusta

Sucksdorff, Elisabeth, DK
tuntiopettaja

Taloudellis-hallinnollinen tdk.
- eri kurssien ja tasojen suullista opetusta

Hakala, Kristiina, FK
tuntiopettaja

Lääketieteellinen tdk.
Yhteiskunnallinen opetusjaosto
- lääketieteen ruotsin ja ei-ylioppilaiden opetusta

Hakalax, Vivi-Ann, HuK
tuntiopettaja

Lääketieteellinen tdk.
Yhteiskuntatieteellinen tdk.
Yhteiskunnallinen opetusjaosto
- eri kurssien ja tasojen suullista opetusta

Koiranen, Sirpa, FM, ekonomi
tuntiopettaja (kielistudio-
amanuenssi)
virkavapaa

Saksan kieli

Kemppainen, Mirka, FL
ap.lehtori

Pellinen, Silja, FL, KTM
yp.lehtori

Giss, Markus, opettaja
tuntiopettaja

Hakamies, Rose-Marie, opettaja
tuntiopettaja

Tainio, Pirkko, FM
tuntiopettaja

Suomen kieli

Koivisto, Helinä, FL
yp.lehtori

Manninen, Liisa, FL
ap.lehtori

Tuominen, Sirkka-Liisa, FT, dos.
ap.lehtori

Pulkkinen, Taimi, FK
tuntiopettaja

Mäntysalo, Kari, FK
tuntiopettaja

Salomaa, Riitta-Liisa, FK
tuntiopettaja

Lääketieteellinen tdk. (studio)
Taloudellis-hallinnollinen tdk.
(tekstinymm.)
Sosiaaliturvan opetusjaosto (kirj.
ja suull.)

Taloudellis-hallinnollinen tdk.
Yhteiskuntatieteellinen tdk.
(Yhteiskunnallinen opetusjaosto)
- tekstin ymm.
- alkeisopetus (lähtötasokurssit)
- erilliskuulustelut

Taloudellis-hallinnollinen tdk.
- ekonomitutkinto ja hall.kand.tutk.
kirj.opetus ja studio-opetus

Taloudellis-hallinnollinen tdk.
- eri kurssien ja tasojen suull. opetus

Taloudellis-hallinnollinen tdk.
Yhteiskuntatieteellinen tdk.
Yhteiskunnallinen opetusjaosto
- eri kurssien ja tasojen suull. opetus

Humanistinen tdk.
Kasvatustieteiden tdk.
- tekstin ymm.

Yhteiskunnallinen opetusjaosto
- toimittajatutk. suomen kielen opetus

Julkisen hallinnon opetusjaosto
Yhteiskunnallinen opetusjaosto
- ei-ylioppilaiden opetusta

Humanistinen tdk.
- kirj. viestintä

Sosiaaliturvan opetusjaosto
Yhteiskuntatieteellinen tdk.
- kirj. viestintä
- tarkastustehtäviä

Kasvatustieteiden tdk.
- kirj. viestintä
- tarkastustehtäviä

Taloudellis-hallinnollinen tdk.
- tarkastustehtäviä

Venäjän kieli

Haapaniemi, Osmo, FM
tuntiopettaja

Kaakkolammiova, Ivanka, HuK
tuntiopettaja

Tilapäisesti poissa:

McDonald-Rissanen, Mary, B.A.
tuntiopettaja, engl. kieli

Rasi, Pirjo, FM
tuntiopettaja, engl. kieli

Lisäksi 7 tuntiopettajaa, joilla vain vähäinen tuntimäärä.

Leena Kuure - David Marsh

Oulun yliopisto

ON THE INCREASED MANIPULATION OF DIAGRAMMATICALLY INFORMATIONAL MATERIAL
IN THE TEACHING OF A LANGUAGE FOR SPECIFIC PURPOSES

Over the last academic year at the University of Oulu we introduced a project onto our English comprehension courses which at its present level of planning is neither particularly original nor sophisticated. The aim of the project was to increase student-extraction level and to improve overall degrees of attention and motivation.

Our project was not intended to radically alter the fundamental aims of any "comprehension" course. We set out to concentrate on the organization of both discourse and conceptual content of learning material, rather than focus primarily on the latter. Thus we presented the material in an attempt to initiate a greater valuation of the "meaning structure" of a given text with the aid of directly related diagrammatic material.

Taloudellis-hallinnolliseen tiedekuntaan suuntautuvaa opetusta. Kaikille yliopiston opiskelijoille avointa kirjallista opetusta. Alkeis- ja jatkokurssit.

Taloudellis-hallinnolliseen tiedekuntaan suuntautuvaa opetusta. Kaikille yliopiston opiskelijoille avointa suullista opetusta. Alkeis- ja jatkokurssit.

The diagrams were used analytically as an embodiment of key vocabulary and synthetically as a means of systemizing the comprehension lesson as a whole (see Figure I). The elements of this system enable the teacher to cover an area intensively, quickly and efficiently.

The simplest method of describing the textual/diagrammatic approach would be in the field of the natural sciences or medicine. Thus in a brief appraisal of the life cycle of a flowering plant, the necessary vocabulary covered could clearly be portrayed in a schematic way. The relationship of pistil, stamen, ovule (megaspore) microscope meiosis, telrad, embryo sac, pollen grain, mature pistil, seedling with the corresponding processes of fertilization, pollination and germination may be clearly understood diagrammatically before commencing with a written text. The teacher is in the clearly defined role of "language instructor" and does not encroach on the specialist teacher area of the science subject.

The practical application of our project has involved engineering students. Take for example a text concerning a gas turbine. The vocabulary and structure needed to be taught would include the following: turbine, combustion, construction, operation, flowing medium, rotary motion, deflection, rings of blading, rotor, compressor, heat exchanger, regenerator, preheat, exhaust, emergence, penstock, wicket gate, draft tube, pelton wheel, nozzle, velocity, shaft, transmission, motion, propulsion and circulation. The classification of different types of turbine e.g. steam, hydraulic and gas

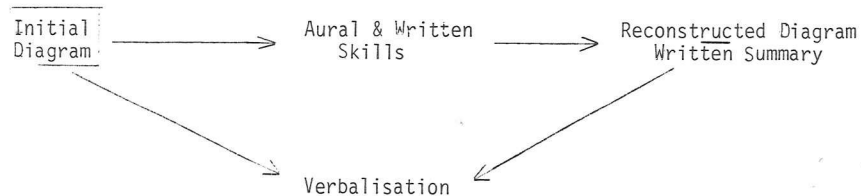

Figure I. The Function of Combining Diagrammatic and Textual Material Simultaneously

should then be made followed by an investigation of the different operating principles e.g. impulse, reaction etc. Such a text (obviously simplified) is then accompanied by a set of diagrams, some of which may be schematic indicating the elements of each process. For instance one diagram may deal with the basic system involved i.e. the sequence of shaft through starter motor - generator - compressor with air intake - heat exchanger with compressed cold and hot air - fuel intake - contracted and expelled through the exhaust system.

We have assumed that large areas in a text, however well-written, can easily remain untested, often leading to a false assessment of readers' proficiency. Too many "standard" comprehension questions demand a particular analytical approach which has to be learned (e.g. a native speaker may encounter tremendous difficulty in choosing between one or two particular answers on a multiple choice basis). We also considered the presumption that all students involved in a particular lesson have similar levels of pre-supposed informational ability and consequently are approaching the text on an equal level for acceptance of the relevant "inferred" information. In the science faculties at university level we often face the same problems when attempting to accommodate any group of students comfortably within a lesson considering their wide range of differing standards. The first stages of the project involved the use of material which was of a sufficiently low level to accommodate all the students. Likewise we had to bear in mind the attitudinal response to language courses which will usually exhibit some elements of the "who needs English anyway" syndrome; this being aggravated by fear of low attainment combined with a heavy science-orientated workload resulting in low levels of language learning motivation.

We followed the rather elementary principles of any language teaching situation: Presentation - the students understanding the meaning of new material, Practice - the students practise under the teacher's control or guidance and Production - the students use the language freely. The role of the teacher follows the format: informant - conductor - consultant.

Although the material presented was directly relevant to a particular course, it was not of too great a complexity. This helped the teacher to avoid dealing with material with which he may have had a clear understanding of what the words meant in a particular paragraph but little understanding of the overall meaning.

Once the students had learnt the format of the lesson-plan, we found that even rather tedious areas of scientific material kept the students' attention throughout the teaching period because they were engaged in a specific task which had a systemised design. This type of lesson did encourage them to use their increasingly acquired organizational ability. The project set out to include teaching of observation, elimination of irrelevant data (i.e. developing basic reading skills), classification, formulation of hypotheses and overall interpretation of material. We also used the material to introduce scientific sub-registers of English and rhetorical function of the usage of particular articles and tenses in scientific written material. Rather than incorporating separate grammar lessons onto the course (students often appear to leave school with a fairly solid passive understanding of grammar), we attempted to show the importance of certain grammatical functions in both written and oral scientific English.

In the following we have described the units of a lesson plan as represented in Figure II.

Visual and Aural Presentation

The diagram or the schematic drawing is presented, either in the form of photocopy or on an overhead projector screen. The accompanying text is then read to the students (or played by tape) with the students preparing notes in English. We felt that with this project it was important to teach writing as a skill in itself (in the form of note-taking) because good writing is not merely good written work. It helps the student directly in his ability to be more selective with his reading, and structures which are often only found in written rather than spoken English can be taught or reinforced. Thus it is better to incorporate these features into written exercises rather than orally in language patterns which are rarely spoken. As mentioned above, the suggestion that students may not have corresponding pre-requisite skills at all levels, results in benefit gained from having the emphasis on written exercises at the beginning of the course. Then they do not feel pre-judged by their oral skills which, as is evident, can cover a wide spectrum of ability in any group. Shyness or fear of ridicule can often turn a potentially highly able student against the demands of any teacher and indeed straight into the "who needs English anyway?" syndrome.

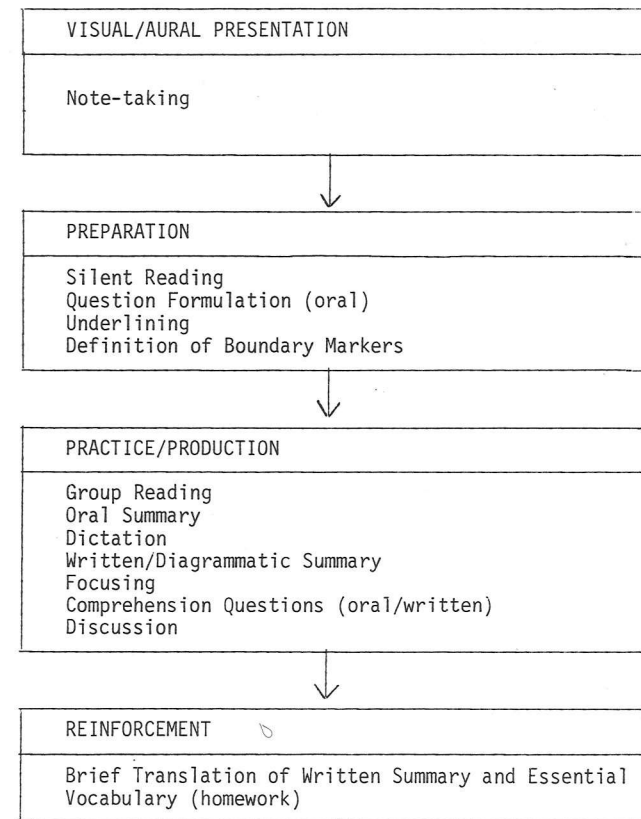

Figure II. The Basic Format of a 2 hr Lesson Plan.

Preparation

The text is given directly to the students and involves two distinct procedures. Firstly, the students isolate the words which are quite unclear even after comparison of vocabulary within both text and diagram. The students ask the teacher for an explanation of difficult points. Secondly, essential material contained in the text is underlined for a fuller understanding of key points.

The use of what have become known as boundary markers may be used in some lessons as an almost independent exercise depending on the suitability of any particular material. This can be a rather useful exercise in teaching students to read material critically and covers an area which has in past years been severely neglected within the school curriculum. Boundary markers (like so, well and now) show the points at which deviation occurs within the text from the main subject (often in the form of analogy).

Practice

The text is then read by selected members of the group for pronunciation practice which then leads on to the teacher selecting a number of different operations depending on the time remaining.

The students may be asked to prepare a short summary of the whole with perhaps two or three presenting orally to the class. Pairing can also be used for oral practice. The major problem with the latter technique is one of teacher control although with highly motivated students this might be the best course of action.

Then may follow a dictation exercise of specific sentences from the text. Again this type of classroom activity has long been rejected but it does have the psychological advantage of maintaining a high level of student participation within the lesson and of allowing them to work and test themselves individually over a relatively wide area of skills. The relevance of this exercise should be explained to the students beforehand so that they do not see it as dictation for the sake of dictation.

The production of a written summary may be followed by a diagrammatic presentation when dealing with rather simple material. Focusing involves a brief identification of elements of repetition or irrelevancies contained within the text, although they are not often found with the diagrammatic material. This can usually be done over a period of about five minutes with the students bracketing particular points. If the students are able to do this quickly and efficiently it does act as a clear indication of their overall understanding. Material that is regarded as irrelevant at an intermediate level may indeed be of more importance at an advanced level for a fuller understanding of the discourse.

The comprehension questions formulated have been clearly specific to particular paragraphs in the text (i.e. Question 5 lines 7-12). Generally this is preferably conducted as an oral exercise. In the early stages of

the course it seemed important that the questions were based on a conceptual level, rather than being structures so as to test subtleties or elusive meanings which may hinge on the usage of one particular word in the text. The more precise evaluation of isolated words can be left until the students have become more proficient in the skills already mentioned above.

If time permits there may be a fairly tightly guided discussion of the area introduced by the material. Throughout the course the teacher may introduce certain discussion root-phrases (agreement, disagreement, suggestion, clarification, correction etc.) to develop the students' basic conversational skills. We have found that once rapport has been established with a particular group the students are often willing to introduce points of interest concerning a corresponding area. We should aim for a level of discourse which is free from the fear of teacher-correction, to enable the student-body to express comments or ideas in an "adult" fashion. This has been successful to the degree that the period is completed with the teacher performing the role of consultant in a more relaxed atmosphere after an often demanding lesson.

Reinforcement

We put the more common procedure of requesting students to prepare work in advance (which in experience often results in neglect) into reverse. Depending on the form of material used, a written translation of the students' summary or simply a translation of key vocabulary is issued as homework to be presented at the beginning of the following lesson.

Although this method has been used on English courses it is of course equally applicable for the teaching of other languages. It may be suggested though that its success depends strongly on the students entering the classroom with a solid theoretical background of the language as is often the case with English students. A number of these functions may be conducted within the confines of a language laboratory. It has demanded a high level of student participation and with frequent use of a fairly predictable lesson-plan does give the opportunity of seeing the "light at the end of the tunnel" before starting to tackle difficult words, phrases or grammatical concepts. Student feedback has indicated a favourable response to this form of language-learning although some have complained that it is both demanding and tiring. One may well see the feasibility of this type

of lesson-plan and indeed be well accustomed to the suggestions put forward. Our aim has been to collate the available ideas and structure them in a practical and meaningful way. An example of this material will be available for anyone interested within the forthcoming months.

Acknowledgements:

Frase, L.T.: Effect of question location, pacing and mode upon retention of prose material. *Journal of Educational Psychology* (1968).

Freeman & McDonough: *ELT Documents* 75/2. British Council. University of Essex.

Rivers, W: *Teaching Foreign Language Skills* (1968).

Matti Leivo

Jyväskylän yliopisto

AFinLAN 10-VUOTISJUHLASYMPOSIUM "MITÄ ODOTAN KIELENTUTKIMUKSELTA JA/TAI -OPETUKSELTA: "

Jyväskylässä oli 14.-15.11. AFinLAN kymmenvuotisjuhlasymposium, johon oli kerätty kielientutkimuksen tarvitsijat sekä tutkijat pohtimaan yhteisiä ongelmia. Seuraavassa keskitytään lähinnä korkeakoulujen ulkopuolisten kielenkäyttäjien puheenvuoroihin, jotta kentän terveiset tulisivat perille tuoreeltaan. Aikanaan niin kentän kuin tutkimuksen näkemykset ilmestyvät AFinLAN julkaisusarjassa uutena laitoksena loppuunmyydyistä "Tätä mieltä kielienopetuksesta" -pamfletista.

Puheenvuorojen taustana oli *Kari Sajavaaran* alustus, jossa käsiteltiin soveltavan kielitieteen ja kieltenopetuksen ajankohtaisia kysymyksiä. Äidinkielen opettajan ongelmia esitteli lehtori *Anneli Kauppinen*. Äidinkielessä teoriat ja oppikirjat tulevat ja menevät, äidinkielen opetuksen kenttä on laajentunut ja odotukset lisääntyneet. Käytännössä opetus yhä yleensä rakentuu kieliopin ja kirjallisuuden ympärille; jälkimmäinen tarjoaa luonnollisia kielenkäyttötilanteita ja puheenaiheita. Kielitieteeltä äidinkielenopetus odottaa pragmaattista otetta ja eri kielenkäyttömuotoihin syvennymistä, jotta opetuksessa voitaisiin perustellusti pyrkiä suvaitsevaisuuteen, mukautuvaisuuteen ja ennakkoluulottomuuteen. Kielten opettajien toivomuksia

ja näkökohtia esitteli lehtori *Lea Airaksinen*; hän tarkasteli asiaa aineensa, ranskan, näkökulmasta. Kieli on vapaaehtoinen, joten oppilaat ovat motivoituneita, asennoituminen kieleen positiivista ja ryhmät pieniä. Opetusmateriaali on nykyaikaista, se tarjoaa alusta alkaen mahdollisuuksia todelliseen kommunikointiin ja lisää motivaatiota. Edelleen ranskassa on mahdollista hyväksyä se, että on monta tapaa ja tarkoitusta oppia kieli ja keskittyä virheiden etsimisen sijasta positiiviseen, kannustavaan arviointiin. Näin "ranskan opettajan on hyvä olla". Näkökohdilla on merkitystä muidenkin kielten kannalta.

Peruskoulun luokanopettajan perusongelma on *Tellervo Papatheoharoksen* mielestä suuret tasoerot kielellisissä valmiuksissa koulun alussa. Opettajia ei kuitenkaan ole koulutettu tähän tilanteeseen, ei edes äidinkielen aineenopettajia, joiden opinnot ovat tältä kannalta epärelevanttejä. Edelleen olisi ehkä syytä harkita uudelleen vieraan kielen opetuksen alkamisajankohtaa: aloittaa ensimmäinen vieras kieli myöhemmin mutta intensiivisemmin. Äidinkielen ja vieraan kielen opetus ala-asteella olisi myös integroitava: parasta ehkä olisi sama opettaja molemmissa.

Liisa Korpimies Korkeakoulujen kielikeskuksesta tarkasteli erityisalojen kieltenopetusta, erityisesti kaikille opiskelijoille annettavaa ruotsin ja vieraiden kielten opetusta. Päällimmäinen ongelma on tavoitteiden ja resurssien ristiriitaisuus, josta pahimmillaan saattaa seurata kurssien luutumisen muodollisuuksiksi.

Virkamiehen kieliongelmaa esitteli suunnittelupäällikkö *Antti Jaakkola* Keski-Suomen lääninhallituksesta. Ns. virastokielen tarkoitus on häivyttää yksilölliset äänenpainot ja monitulkintaisuus, mutta joskus myös varata erilaisia tulkintamahdollisuuksia. Ongelmana ovat erikoisesti yleisölle tarkoitettut asiakirjat, esim. päätökset, joiden pitäisi olla yksiselitteisiä mutta silti luettavia. Tärkeätä olisi kielitieteellinen asiantuntemus jo valmisteluvaiheessa, siihen tarvittaisiin mallitekstejä, niiden analyysejä sekä selvityksiä jne.

Lehdistön odotuksia esitteli Keski-Suomalaisen kulttuuritoimituksen esimies *Anja Penttinen*. Hän kaipasi erityisesti kielitieteellisten tutkimusten popularisaatioita lehtiin sekä sanomalehtikielen ja tyylin tutkimusta ja oppaita. "Uusia kielenoppaita emme tarvitse".

Kääntäjän odotuksia kieltenopetukselle ja tutkimukselle esitti kääntäjä *Risto Lehmusoksa* Gummerukselta. Koulujen kieltenopetuksesta ei kääntäjälle juuri ole hyötyä: kääntäminen on samalla tulkitsemista

kun taas koulu vaatii sanatarkkaa, knoppologista kääntämistä. Edelleen hän toivoi koulun taholta asennemuutosta kääntämiseen yleensäkin sekä kääntäjäkoulutuksen aloittamista yliopistotasolla, olkoonkin että opetuksen merkitys etenkin kaunokirjallisuuden kääntämisessä on rajallinen.

Toisen päivän esitykset aloitti kirjailija *Simo Hämäläinen*, joka koetti valottaa kirjailijan suhdetta kieleen, kuinka kirjailija "rakentaa pesiä kieleen". Koulujen äidinkielen opetukselta hän odotti kielen käyttötoteutavien - propagandististen, mainostajan jne. - selvittelyä, kenen intresseissä on sanoa juuri tietyllä tavalla, sekä pohdiskeli, ottavatko äidinkielen opettajat ehkä liikaakin vastuuta ja liian monesta asiasta.

Teollisuuden ja elinkeinoelämän odotukset symposiumiin toi koulutuspäällikkö *Teuvo Närvänen* Valmetilta. Hän korosti kielitaidon merkitystä kansainvälistyvässä teollisessa kilpailussa toimintojen kaikilla eri tasoilla: suunnittelussa, kaupankäynnissä ja koneiden toimittamisessa ja asentamisessa. Yliopistojen apua hän toivoi mm. kielikurssien arvioinnissa. Teollisuus investoi kurseihin valtavia määriä, harvinaisten kielten (esim. arabia jne.), opetuksen järjestämisessä, kaupan ja juridiikan (mm.) kielen spesiaalikurssien järjestämisessä, sihteeristön, tiedottajien jne. jatkokoulutuksessa niin äidinkielessä kuin muissa kielissä, opettajien välityksessä ja elinkeinoelämän tarpeisiin sopivan oppimateriaalin laatimisessa: tällä alalla ei ole pulaa ongelmista. Korkeakoulujen pohdittavaksi hän esitti kysymyksen, katseleeko korkeakoulujen kieltenopetus liikaa taaksepäin ja keskittykö se liikaa kielen sisäisiin ongelmiin käytännön tarpeiden hoitamisen asemesta.

Hyvin toisenlaisia ongelmia esitti kielen, erityisesti äidinkielen tutkijoille, terapeutti *Tuula Pulli* Keski-Suomen Keskussairaala. Hänen perusongelmansa on lapsi, joka ei puhu mitään ja jolle tyynyn työntäminen kainaloon on ainoa tapa viestiä nukkumaanmenosta, jos edes se on mahdollista. Hän kaipasi soveltavalta kielitieteeltä ja äidinkielen tutkimukselta kokonaisvaltaista kielen ja kielenomaksumisen tarkastelua, miten kieli ja muu viestintä toimii tietyssä tilanteessa, sekä toivotti kielitieteilijät tervetulleiksi sairaalaan: ongelmia löytyy "sisäisen puheen" määrittelystä tarkkirjoitukseen.

Varsinaiset kielentutkijain puheenvuorot aloitti professori *Fred Karlsson*, joka piti yleisen kielitieteen tärkeimpänä tämänhetkisenä kehityslinjana empirisyyden korostumista ja mm. ATK:n käytön lisääntymistä teoreettisen pohdiskelun sijasta. Ap.prof. *Jaakko Lehtonen* tarkasteli fonetiikan asemaa,

totesi sen laajentumisen ja toivoi muutenkin raja-aitojen kaatamista viestintää tutkivien tieteenhaarojen väliltä. Lis. *Jorma Tommola* esitteli psykolingvistiikan ajankohtaisia ongelmia ja totesi, että psykolingvistinen tutkimus ei suoraan anna käytännön vastauksia, ehkä tärkein anti on esim. kielenopetuksen kannalta huomion kiinnittäminen oppijaan opetusmenetelmän sijasta. Ap.prof. *Matti Suojanen* pohdiskeli puolestaan sitä, onko sosiolingvistiikka täyttänyt sille asetetut odotukset ja tuottanut muuta kuin deskriptioita. Hän kaipasikin erityisesti koulun sosiolingvististen ongelmien ja sosiolingvististen selitysten painottamista kuvaamisen sijasta. Ap.prof. *Saara Nevanlinna* korosti mm. ääntämisen opetuksen ja kirjallisuuden merkitystä; uutena harjoitusmuotona hän ehdotti kokeiltavaksi tekstin lyhentämisharjoituksia kielten opetukseen. Prof. *Heikki Leskinen* toivoi lisää yhteistyötä opetussuunnitelmien laatijoiden ja suomen kielen laitosten välille, kun äidinkielen opetus muutenkin jakaantuu niin monelle sektorille: suomen kielen, kirjallisuuden ja puheopin alueelle. Edelleen hän pohtii mihin joudutaan jos yliopisto-opetus liiaksi viedään pelkästään ammatillisten tavoitteiden suuntaan toivoen kuitenkin, että tutkimus ja opetus löytäisivät toisensa. Vt.prof. *Erkki Peuranen* tarkasteli tyylintutkimuksen ja kirjallisuuden olemusta ja merkitystä kielten opetuksen kannalta: kaunokirjallisuudesta löytyy esimerkkejä niin normeista kuin normien järkyttämisestä, mitä erilaisimpia kielenkäyttötilanteita jne. Päivien viimeinen alustaja oli *Sauli Takala* Kasvatustieteiden tutkimuslaitoksesta. Hän korosti kielenopetushankkeiden institutionaalista luonnetta: sen riippuvuutta yhteiskunnan asettamista tavoitteista, koulujärjestelmästä, kielen tieteellisestä tutkimuksesta, kielenopetuksen tutkimuksesta sekä oppimisteorioista. Takalan mukaan myös kielididaktiikan sisältöjä ja tehtäviä on tarkasteltava tässä viitekehyksessä. Hän varoitti myös kohtuuttomista yleistyksistä kielten opetuksessa yli faktojen, laajoista päätelmistä osafaktojen perusteella, sekä toivoi kokonaisfaktaston tarkastelua ja arviointia

Lisäksi symposiumissa esiintyi Englannin sisarjärjestön sihteeri Mr. *J.T. Roberts*, joka kertoi järjestönsä toiminnasta. Varsinainen kymmenvuotisjuhla pidettiin perjantai-iltana, jossa yhdistyksen ensimmäiseksi kunniajäseneksi valittiin professori *Nils Erik Enkvist* Åbo Akademista, Prof. Enkvist muisteli juhlapuheessaan AFinLAN perustamiseen johtaneita tapahtumia.

KATSAUKSIA - REVIEWS

Michael Pickering
Turun yliopisto

ANNA-LIISA LEINO: KIELIDIDAKTIikka. Otava, Helsinki 1979

Anna-Liisa Leino's Kielididaktiikka is the first textbook for students of foreign language didactics to be written and published in Finnish. The writer must be credited with having treated all her topics in a clear and unhurried way. The references at the end of each section are extensive enough, in relation to the length of the book, and, with the significant exception of the section on goals and planning, they are proportionate in number to the length of each section. The book is primarily intended for students in training - to whom I would recommend it - but practising teachers will also find in it useful summaries and comments on some recent trends and theories.

Every new textbook raises questions in the minds of specialist teachers of its subjectmatter. Many of these are questions of detail that can be better handled in a lecture or discussion than in a short review. In foreign language teaching, where there are many doctrines, theories and methods, it is important for the teacher of teachers to be objective. On the other hand, it is not possible within a short introduction to analyse the conflicts or to attempt a synthesis. Leino's comments, however, usually are limited to pointing out evidently doubtful points or inconsistencies in the writers whose work she reports. Nevertheless, it was good to find her remarking that, although speaking skill is emphasized in Finland, the student exam contains no oral test. Pasanen's study of the influence of the student exam on lukio teaching is then mentioned, and Leino suggests that "the teacher should at least give instructions as to how the student can practise the skill of free conversation independently". She also recommends that the student "thinks aloud and speaks the language to himself" (p. 77). A teacher might not be surprised if such instructions were ignored.

Perhaps the best way of characterising the book as a whole is to say that it focuses on the present situation here in Finland. The author opens with a concise historical perspective (apparently based on Kelly's pioneering and

in a way practically unreadable work), in which the past is seen from the point of view of the present. The book ends with a glance at some contemporary innovations (Lozanov, Cattegno, Curry). Two minor points concerned with reference to Finnish research might be mentioned. One is the absence of any reference to Lehtonen's studies of fluency (1978) in the section on the speaking skill. The other is the failure to observe (p. 64) that the relationship between Lambert's integrative and instrumental motivation (1972) did not appear very clearly in the Finnish setting when Laine investigated it (1977).

An important question, which any writer of a language-teaching textbook must ask, is: what is the value of the linguistic sciences for the language teacher? Leino does not discuss this question directly, but affirms the value of sociolinguistics explicitly (p. 44). The value of psycholinguistics is affirmed (p. 17) but no special section is devoted to it. A sociolinguist, however, might wish to point out that the influence of sociology on foreign language teaching has been rather through ethnolinguistics and communication studies than through sociolinguistics in the proper sense. The specialised branch of experimental psychology known as verbal learning theory has, to my knowledge, had very little interest for foreign language teaching. It is probable therefore that by verbal learning (p. 17) Leino means Skinnerian behaviourism (cf. "verbal learning" in Postman and Keppel eds. 1969). According to Leino (p. 125) the use of visual media in FL teaching is of central importance but "it is surprising that this area for the time being has not been researched". Perhaps theoretical psychological studies such as those of Päiviö, on the relation between verbal memory and visualisation, are not under consideration here, but to some extent the gap is filled by such studies as that of Hammerly (1974) as well as the Koll-Möllendorf study which Leino mentions.

It is noteworthy that Leino makes no particular reference to applied linguistics (cf. her diagram on p. 16) although of course she discusses concepts and results that fall within this area. The teaching methods and approaches discussed are those which are probably most widely known in Finland (except perhaps the audiovisual method) at the present time. The author observes that most of these methods were developed at first in the teaching of adults. On the other hand she omits to mention that Dodson's bilingual method (1967) was first developed with and for children.

Certain difficult and important questions are given space in this book. Among these are the relation of language learning to personality development, and the relation of foreign language to mother tongue teaching, and the "bookless period". Other currently important themes, such as "real" communication in the classroom, though mentioned, are given less prominence. The place of accurate pronunciation and grammatical precision in a communicative syllabus is not touched upon.

Each main section is followed by a few well-formulated suggestions for students to follow up. Unfortunately, there is no index: perhaps this will be provided in a future edition.

References:

- Kelly, L.G.: 25 Centuries of Language Teaching. Rowley, Mass. 1969.
- Pasanen, U.-M.: Päätötkokeen uudistuksen heijastuminen lukion vieraan kielen opetukseen opettajien arvioimana. University of Jyväskylä 1978.
- Sajavaara, K. & Lehtonen, J.: Spoken Language and the Concept of Fluency. Language Centre News, Special issue no. 1/1978. Jyväskylä 1978.
- Gardner, R.C. & Lambert, W.E.: Attitudes and Motivation in Second Language Learning. Rowley, Mass. 1969.
- Laine, E.: Student Attitudes in Foreign Language Teaching. Turku 1976.
- Postman, L. & Keppel, G. eds.: Verbal Learning and Verbal Memory. Harmondsworth 1969.
- Päiviö, A.: Imagery and Verbal Process. New York 1971.
- Hammerly, H.: Primary and Secondary Associations with Visual Aids as Semantic Conveyors. IRAL 12/2 1974.
- Dodson, C.J.: Language Teaching and the Bilingual Method. London 1972.

TIEDOTUKSIA - INFORMATION

AFinLan TIEDOTUKSIA

Toinen psykolingvistiikan seminaari

Jyväskylän yliopisto ja Suomen sovelletun kielitieteen yhdistys (AFinLA) järjestävät Jyväskylän yliopistossa 12.-13. tammikuuta 1981 toisen psykolingvistiikan seminaarin kielipsykologiasta ja psykolingvistiikasta kiinnostuneille psykologeille, kielitieteilijöille, kasvatustieteilijöille ja lähialojen edustajille, opettajille, tutkijoille ja opinnäytteiden laatijoille.

Osanottajilla on mahdollisuus pitää n. 15 minuutin esitelmä tai alustus, jonka jälkeen varataan aikaa keskusteluun. Seminaarin tavoite on edistää alan tutkimusta ja lisätä yhteistyötä eri tieteenalojen edustajien välillä psykolingvistisissä kysymyksissä.

Alustavat ilmoittautumiset pyydetään lähettämään Matti Leiwolle 5.12. mennessä. Lopullinen ohjelma pyritään toimittamaan ilmoittautuneille jo joulukuun mennessä ilmoittautumislipukkeen ositteeseen. Tarkempia tietoja seminaarista saa allekirjoittaneilta. Ilmoittautumislomake on s. 27.

Järjestäjien puolesta

Kari Sajavaara
Englannin kielen laitos
Jyväskylän yliopisto
40100 Jyväskylä 10

Matti Leivo
Fonetiikka ja yleinen
kielitiede
Jyväskylän yliopisto
40100 Jyväskylä 10

ENGLISH SUMMARY

Liisa Korpimies discusses the teaching of languages for special purposes on the basis of two recent conferences, AFinLA conference in Jyväskylä and ASCLA conference in Bergen. The need for LSP is evident; it is necessary when immigrants are taught to speak the language they need in their jobs and it is necessary in international commerce and industry. Linguistics and language teaching have apparently ignored the demands coming from outside universities. Finland has introduced a new system according to which every university student has to take at least two language courses, which are designed to give the student the language skills that he needs in his future profession. Teaching languages for special purposes is, however, so new a field that more research would be needed.

Liisa Kurki-Suonio introduces the Language Centre at the University of Tampere, which is the oldest so-called local Language Centre. It was set up in 1976 by transferring language teachers from different non-philological units into one department. The Language Centre takes care of the university-level language teaching which is intended for the students of all faculties and which is obligatory, according to the new law. The Language Centre produces teaching material and provides language courses for students from different departments. The aim of these courses is to give the students such knowledge of a foreign language as will be useful for his future profession. A course in Swedish for medical students (text and tape material) is in preparation, and Swedish material for students for Educational and Social Sciences is being planned.

Leena Kuure and David Marsh from the University of Oulu discuss their project in English comprehension, the aim of which was to increase student-extraction level and to improve overall degrees of attention and motivation.

The AFinLA 10th anniversary symposium took place in Jyväskylä 14-15 November. The theme of the conference was the question "What do I expect from linguistics and language teaching?" and the speakers and participants were both linguists and people concerned with language use in their work. They were teachers of different levels and subjects, a journalist, a translator, representatives of administration and industry, as well as researchers specialized in sociolinguistics, psycholinguistics, didactics, general linguistics and stylistics. Prof. Nils Erik Enkvist from Åbo Akademi was elected the first honorary member of the association.

Michael Pickering reviews a recent book on didactics. Anna-Liisa Leino's *Kielididaktiikka* is the first textbook for students of foreign language didactics written and published in Finnish. The book is primarily intended for students in training but practising teachers will also find in it useful summaries and comments on some recent trends and theories. Certain difficult and important questions are given space in this book. Among these are the relation of language learning to personality development, and the relation of foreign language to mother tongue teaching, and the "bookless period". Other currently important themes, such as "real" communication in classroom are given less prominence. The book ends with a glance at some contemporary innovations (Locanov, Cattagno, Curry).

ILMOITTAUTUMISLOMAKE

toiseen psykolingvistiikan seminaariin
Jyväskylässä 12.-13.1.1981

Nimi _____

Osoite _____

Esitelmän nimi/aihe _____

_____

Ilmoittautumiset pyydetään lähettämään Matti Leiwolle,
Fonetiikka ja yleinen kielitiede, Jyväskylän yliopisto,
40100 Jyväskylä 10.

Korkeakoulujen kielikeskuksen johtokunta 1.8.1980-31.7.1982

Varsinaiset jäsenet

Varajäsenet

Korkeakoulujen kielikeskuksen
vs. esimies Liisa Korpimies

Kielikeskuksen johtaja Olo Berggren
Lappeenrannan teknillinen korkeakoulu

Kielikeskuksen esimies
Marja Renkonen
Teknillinen korkeakoulu

Apul.prof. Viljo Kohonen
Tampereen yliopisto
Opettajankoulutuslaitos

Kielikeskuksen johtaja
Liisa Kurki-Suonio
Tampereen yliopisto

Apul.prof. Jaakko Lehtonen
Jyväskylän yliopisto

Leht. Matti Leiwo
Jyväskylän yliopisto

Prof. Lauri Lindgren
Turun yliopisto

Amanuessi Pirkko Lindqvist
Turun yliopiston kielikeskus

Apul.prof. Muusa Ojanen
Joensuun korkeakoulu

Leht. Ulla Summala
Oulun yliopisto

Esittelijä Leena Pirilä
Opetusministeriö
(virkavapaa kesään -81)

Esittelijä Leena Luhtanen
Opetusministeriö

Apul.siht. Eija Uimonen
Helsingin yliopiston kielikeskus

Leht. Anders Nygård
Abo Akademi

Johtaja Pauli Roinila
Savonlinnan kieli-instituutti

Johtaja Leena Lehto
Kouvolan kieli-instituutti

Prof. Kari Sajavaara, pj
Jyväskylän yliopisto
puh. 941-291620

Prof. Kalevi Tarvainen
Jyväskylän yliopisto

Tutkija Sauli Takala
Jyväskylän yliopisto

Apul.prof. Teuvo Piippo
Jyväskylän yliopisto

Apul.prof. Jorma Vuoriniemi
Helsingin kauppakorkeakoulu

Apul.prof. Mirja Saari
Helsingin yliopisto

Tutk.ass. Eva May
Korkeakoulujen kielikeskus

Filol.maist. Maarit Hakkarainen
Korkeakoulujen kielikeskus

Opisk. Arja Lappalainen
Suomen ylioppilaskuntien liitto

Opisk. Tiina Blom
Suomen ylioppilaskuntien liitto

Sihteeri: Aman. Liisa Ruuska
Korkeakoulujen kielikeskus
puh. 941-292885 (ohivalinta)
puh. 941-291211 (vaihde)